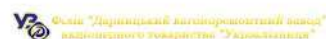

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

МАТЕРІАЛИ

двадцять першої науково-практичної міжнародної конференції
*«Міжнародна транспортна інфраструктура,
індустріальні центри та корпоративна логістика»*
(5-6 червня 2025р. м. Харків, Україна)

MT.KART.EDU.UA

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ
ТРАНСПОРТНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
АТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»
CONSERVATOIRE NATIONAL DES ARTS ET MÉTIERS (FRANCE)
INSTITUTE OF AUTOMATIC CONTROL TELEMATICS OF
TRANSPORT (POLAND)
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ НАН УКРАЇНИ

Матеріали

*Двадцять першої науково-практичної
міжнародної конференції*

**«МІЖНАРОДНА ТРАНСПОРТНА
ІНФРАСТРУКТУРА,
ІНДУСТРІАЛЬНІ ЦЕНТРИ ТА
КОРПОРАТИВНА ЛОГІСТИКА»**

(5 - 6 червня 2025р. м. Харків)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова: *Панченко С.В.*, д.т.н., проф., ректор Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Заступники голови: *Каграманян А.О.*, к.т.н., доц., проректор з науково-педагогічної роботи .Українського державного університету залізничного транспорту (Харків);
Дикань В.Л., д.е.н., проф., завідувач кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Секретаріат:

Толстова А.В. к.е.н., доц., доцент кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Шаповал Г.В. к.т.н., доц., заступник декана з денної форми навчання Факультету УПП Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Примаченко Г.О. к.т.н., доц., доцент кафедри транспортних систем та логістики Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

1. Створення окремого департаменту – оптимальний варіант для великих транспортно-логістичних підприємств, що дозволить централізувати управління стейкхолдерськими відносинами.

2. Розширення повноважень існуючих підрозділів – доцільно доручити функції взаємодії із зацікавленими сторонами відділу корпоративної соціальної відповідальності або аналогічним структурам.

3. Формування міжфункціональної робочої групи – тимчасове рішення, що передбачає залучення кваліфікованих фахівців з аналізу стейкхолдерів та комунікаційного менеджменту.

Отже, ефективність взаємодії зі стейкхолдерами безпосередньо залежить від формування відповідного дієвого концептуального підходу. Запропоновані в межах дослідження положення дозволяють сформувати універсальні переваги, актуальні для вітчизняних підприємств залізничного транспорту, що дозволять: підвищити обсяги реалізації транспортно-логістичної продукції; мінімізувати соціально-економічні ризики; зміцнити ділову репутацію та клієнтську лояльність.

[1] Дикань В. Л., Корінь М. В. Концепція впровадження цифрового реінжинірингу в діяльність промислових підприємств. Адаптивне управління: теорія і практика». Серія «Економіка». 2020. № 8 (16). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/292/264>.

[2] Обруч Г. В., Токмакова І. В., Овчиннікова В. О., Корінь М. В. Управління інноваційною діяльністю підприємств залізничного транспорту як інструмент забезпечення їх збалансованого розвитку. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2022. № 78-79. С. 119 – 129.

[3] Дикань В. Л., Обруч Г. В. Формування бізнес-моделі збалансованого розвитку підприємств в умовах цифровізації економіки. Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Економіка». 2021. Вип. 11 (22). URL : <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/406/350>.

УДК 330.131.7:658

КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

COMPREHENSIVE RISK MANAGEMENT SYSTEM TO ENSURE THE ECONOMIC SECURITY OF THE ENTERPRISE

*канд. екон. наук О.А. Єрмоленко, аспірант О.А. Карвацький
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

О.А.Yermolenko PhD (Econ.), О.А.Karvatskyi postgraduate (USURT)
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

У сучасних умовах динамічного розвитку світової економіки проблема забезпечення економічної безпеки постає особливо гостро для як держав, так і підприємств. Підвищена нестабільність фінансових ринків,

кіберзагрози, геополітична напруженість, зміна законодавчих вимог і природно-техногенні катастрофи суттєво ускладнюють процес ухвалення управлінських рішень. У такій ситуації комплексна система управління ризиками (КСУР) стає ключовим інструментом для виявлення загроз, їхнього оцінювання та нейтралізації задля забезпечення стабільності функціонування економічних суб'єктів [1].

Комплексна система управління ризиками – це сукупність методів, процедур, інструментів і організаційних структур, спрямованих на виявлення потенційних небезпек, їх оцінювання, моніторинг та впровадження заходів з мінімізації впливу ризиків на економічну діяльність. Основним принципом побудови такої системи є інтеграція ризик-менеджменту в усі рівні та сфери діяльності підприємства або державного органу. Іншими словами, управління ризиками має стати невід'ємною частиною стратегічного й оперативного планування.

Процес управління ризиками передбачає кілька ключових етапів: ідентифікація ризиків, їх аналіз та оцінювання, вибір методів реагування, реалізація відповідних заходів і подальший моніторинг ефективності. Ідентифікація ризиків включає виявлення внутрішніх і зовнішніх загроз, таких як зміни на ринку, збої в ланцюгах постачання, фінансові втрати, витік конфіденційної інформації тощо. На цьому етапі важливо залучати експертів з різних галузей, використовуючи сучасні ІТ-рішення, аналітику великих даних та системи штучного інтелекту для формування максимально повної картини можливих небезпек.

Наступним кроком є аналіз та оцінювання ризиків, що дозволяє визначити ймовірність настання певної події та рівень її впливу на економічну безпеку. Часто застосовуються як якісні (експертна оцінка, SWOT-аналіз), так і кількісні методи (статистичні моделі, метод Монте-Карло, аналіз сценаріїв). Важливо також урахувувати часові параметри – тривалість впливу ризику, момент його настання та можливість кумулятивного ефекту.

Реагування на ризики може бути різним: уникнення, зниження, перенесення або прийняття. Наприклад, для зменшення фінансових ризиків використовуються страхування, хеджування, створення резервних фондів. У випадку кіберризиків – впровадження а систем захисту інформації, аудит ІТ-інфраструктури, підвищення цифрової грамотності персоналу. Особливе значення мають превентивні заходи – формування корпоративної культури безпеки, навчання співробітників, створення кризових команд.

Моніторинг ризиків і регулярна оцінка ефективності системи управління є завершальним, але не менш важливим етапом. Ризики мають динамічний характер, тож система має бути адаптивною. Сюди входить перегляд стратегій, оновлення політик безпеки, інтеграція нових технологічних рішень. В умовах цифровізації важливим є впровадження автоматизованих

систем моніторингу на основі штучного інтелекту, що дозволяє оперативно реагувати на зміни в ризиковому середовищі.

Ефективна КСУР також передбачає наявність чіткої організаційної структури управління ризиками. У великих підприємствах створюються спеціальні підрозділи або виділяються офіцери з управління ризиками (CRO). Їх завдання – координація дій між різними функціональними підрозділами, розробка методик оцінювання ризиків, підготовка звітів для вищого керівництва. Особливо важливо забезпечити зворотний зв'язок і безперервне вдосконалення процесів на основі аналізу інцидентів, аудиту та стратегічних сесій.

З позиції національної економічної безпеки, системне управління ризиками дає змогу зменшити вразливість до зовнішніх шоків, забезпечити стійкість фінансової системи, стимулювати інноваційну діяльність та зберігати конкурентоспроможність. Наприклад, у банківській сфері вимоги Базельських угод прямо зобов'язують фінансові установи мати ефективні системи управління ризиками, що дозволяє уникати банкрутств і фінансових криз.

Крім того, КСУР є важливим елементом забезпечення сталого розвитку. Управління ризиками в екологічній, соціальній та корпоративній сферах (ESG-чинники) набуває все більшого значення в оцінці довгострокової перспективності підприємств. Суспільна відповідальність бізнесу, прозорість звітності та етичність ведення діяльності знижують не тільки регуляторні ризики, а й репутаційні втрати.

Отже, комплексна система управління ризиками – це не просто інструмент реагування на загрози, а й стратегічний ресурс, що забезпечує стабільність, гнучкість та розвиток. Її впровадження вимагає не лише технічних рішень, а й зміни управлінської філософії – переходу від реагування до передбачення. У сучасному мінливому світі виживає не найсильніший, а той, хто найкраще адаптується, а КСУР є одним з основних засобів такої адаптації.

[1] Скибінська З., Ішук Е. Формування моделі ризик-менеджменту у системі управління підприємством. *Економіка та суспільство*, 2024 (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-123>

МАТЕРІАЛИ
ДЕВ'ЯТЬ ПЕРШОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МІЖНАРОДНА ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА,
ІНДУСТРІАЛЬНІ ЦЕНТРИ ТА КОРПОРАТИВНА ЛОГІСТИКА»
(5-6 ЧЕРВНЯ 2025 РОКУ)

Відповідальний за випуск А.В. Толстова

Підписано до друку 25 червня 2025р.
Формат паперу 60X84 1/16. папір писальний.
Умовн.-друк. Арк. **25,45.** Обл.— вид. арк..**26,1.**
Замовлення № Тираж 300. Ціна договірна

Видавництво УкрДУЗТу, свідоцтво ДК № 6100 від 21.03.2018 р.